

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kül-
dendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszólamlások kül-
dendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
hivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

Az ország kincse.

Édes hazánk kincse: az áldott föld, a mely esztendőről-esztendőre megadja a maga termését, hogy abból ember és állat táplálkozhasson, ellátván az élet legelemibb szükségleteivel nem csupán ennek az országnak lakosságát, de feleslegéből juttat jelentékeny mennyiséget a külföldnek is, a mely fölösleg-termést a külföld pénzért veszi meg s ez a pénz képezi országunknak legjelentékenyebb bevételét, mert — sajnos — gyáripárunk pang, úgy szólván nincs is, s így a földmivelés szolgáltatja jóformán kizárólag azt a nyers anyagot, a melyet külföldön pénzzé tudunk tenni, s a mely egyedül bevételi forrásunkat képezi: Ezért nincs az országban foglalkozás-nem, kereseti mód, a mely ne érezné meg a földnek, a gazda, — az ország kincsének jövedelmező vagy kevésbé jövedelmező voltát, magyarán mondván nincs az országban ember, a kinek keresete, helyzete ne javulna, ha a gazdának jó termése van és ellenkezőleg.

S mert éppen a termés nagysága vagy kicsinysége az egész ország állapotára kedvező vagy kedvezőtlen befolyást gyakorol, felelősség-terhes minden egyes gazdának a posztója. Ha a maga szempontjából nem

tenné is, de a köz, — az ország szempontjából erkölcsi kötelessége minden egyes gazdának egész tudásával, egész erejével és szorgalmával oda törekedni, hogy mennél nagyobb terméseket állítson elő, hogy mennél nagyobb jövedelme legyen gazdaságából. Annyival is inkább kötelessége minden gazdának többet és jobbat termelni; mert a kis Magyarországnak politikai, közgazdasági és gazdasági tényezői, nem képesek megváltoztatni azon árakat, a melyeket a világpiacz konjunkturái teremtenek meg.

Hiába minden erőlködés, hiába minden polémia és szövetkezés, a világpiacz árait a kicsiny magyarország jó vagy rossz termése semmi befolyással sincs, amennyiben az árak nagyságára befolyással jóformán csak Amerika búza termésének nagysága van. Meddő dolog volna tehát a magyar gazdától, ha az árak nagyságával bibelődne; nyugodjék bele a sorsába, nyugodjék meg a kínálkozó árakban, mert az árviszonyok megjavulásával jövedelmének fokozására kilátása nincs, tegyen meg mindent, hogy két kalászt termeljen ott, a hol eddig egy termett.

S ez nem lehetetlen, csak tudással, szorgalommal és számítással vezesse gazdasági üzletét. Egy rövid közlemény keretében

— természetesen — alig lehet elmondani, mi mindent kell tenni, hogy két kalász teremjen ott, hol eddig csak egy termett. A természet titkait, s az összes természeti, illetőleg mezőgazdasági tudományokat alaposan kell ösmernie annak, ki a termés átlagait megakarja kettőztetni. Mégis két fő momentum van, melyeknek figyelmen kívül hagyása esetén sikert elérni lehetetlen. Az egyik a talaj megmunkálása, a másik a talaj megtrágyázása.

Mérhetlen kincs tekszik a földben parlagon, csupán azért, mert csak nagyon csekély rétegét szántjuk s tesszük a benne lévő tápláló anyagot a növény által felvehetővé. Az ezen megszántott legfelsőbb talaj réteg alatt van igen sok tápláló anyag, még ezt azonban a növény nem értékesítheti, mert nem olyan alakban van jelen, mint a milyenben a növény felszívhatná. Csak ha szántás által felporhanyítjuk, ha felhozzuk a felszínre s ki tesszük a levegő behatolásának, a naphevének, fagynak, esőnek, érik meg a föld s válik a növény részére értékes tápanyaggá. Igyekezzünk tehát talajunkat mélyebben, gyakrabban és jobban szántatni, hogy ilyen módon a talajnak mélyebb és mélyebb rétege váljék a növény

TÁRCZA.

Végtelen a te kegyelmed.

Végtelen a te kegyelmed
Mindenható örök Urunk!
A te dicső színed előtt
Áhitattal leborulunk!
Egész lényed körül lengi
A szeretet örök fénye —
A te dicső színed előtt
Áhitattal hullunk térdre!

Tetteidet nem kutatjuk,
Tetteidet nem fürkészszük,
Hisz azok áldásos voltát
Föld lakói, mi nem értjük,
S bűneinkért bár lesujtasz
Ajkinról panasz nem fakad,
Térdre hullunk s hozsannát zeng
Feléd, minden emberajak!

Rényi Mariska.

Régi időkől.

Az „Abony” eredeti tárczája.

Mária Terézia, majd II. József uralkodása
alatt a németesítés gyors léptekkel tört ezéjla

felé. A nagy királyasszony szeretet-mutatása és jó bánása megejtette, aztán II. József hatalmi önkénye megtörte a küzdelmekben kifáradt magyar társadalmat.

Minden téren a német befolyás volt érezhető, a közigazgatásban, közoktatásban, ruházatban, szokásban egyaránt.

Érdemesnek tartom e korból egyet-mást elmondani az „Abony” olvasóinak.

Alig van valami szánalmasabb, mint az a kép, melyet a nemzetietlenség e szomorú korszakában (1790 előtt) költőink a magyar lányról festenek.

Ányos Pál úgy állítja elénk, a mint csipkefőkötőben, Korzikán kalapban, párizsi cipőben pipeskedik és csak a tükörben gyönyörködik. — Baráti Szabó úgy rajzolja, a mint nagy későn kel a fekhelyből s kendőzni kezdi magát: előtte a sok bóbirta, gyöngy, pántlika, csipke, kenet; délig a tükör előtt szemléletgeti és csinósítja magát, aztán megindul udvarlói között, kik bénaként vezetik; különben jó tánczos, bőven költő, jó francia, jó német; de főzni, varrni — ahhoz nem ért.

Ráday úgy mutatja be, a mint órákig bajol kenőcseivel, olykor ugyan felkél, sétál föl s alá: de kézi kicsi tükre akkor is újjai közt.

Angyali szépsége még nem teljes, még igazítani kell: még nem elég kéksége az érnak, rózsája és liloma az arcznak, kláris színe az ajaknak, feketéje a szemöldöknek; s addig igazítja, míg csupa lárva lesz.

Az asszonyok, mint Decsy Sámuel bizonyítja a német és francia divat révén a magyar ifjúságra is kiöntötték mérgeiket, úgy annyira, hogy már ritkán lehetett magyar ifjút látni. Azokat, a kik ősi szokás szerint ruházkodtak, még csak kedves tekintetre sem méltatták, fodorítatlan és beporozatlan hajjal, kézelős ing nélkül teljességgel nem tűrhették.

„Sok németeket — írja egy naiv pestmegyei levél — nem esmérhettünk meg a mester legényektől, sok magyar dámákat az ő szobalányoktól, a leányokat az anyáiktól; sokszor csak irultunk-pirultunk, mikor a grófné helyett a szobalányt köszöntöttük. — Isten bocsáss, ki tudta volna őket megismerni; mindeniknek egy-egy tintokos szita lebegett a fején; ha pedig sétálni mentek, olyan nagy kalapja, mint egy vámkerék.”

Az elmondottak után nem csodálkozhatunk, ha Köszei Rájnis öröm énekekkel fogadja egy igaz, magyar ruhába öltözött leány képét, melyet a festőtől ajándékba kap: a francia és német módra nevelt és piperézett leányok ellenében nemzeti eszményül tünteti fel.

által használhatóvá, s már ezáltal is jelentékenyen fogjuk fokozni talajunk termő képességét.

A második legfontosabb tényező a talaj trágyázása. A növényzet tápláló anyagot von el a talajtól s végtére is a talajból kifogy ez a tápláló anyag, kimerül, terméketlenné válik az.

Amerikában óriási területek, teljesen terméketlenek, mert 30—40 éven keresztül buzát buzára termeltek, sohasem trágyázták. Azokat az anyagokat, melyeket a növény a talajból elvon, trágya alakjában kell visszaadnunk, a melynek segítségével a talaj tápláló anyagainak mennyiségét nem csak fenntarthatjuk, hanem szaporíthatjuk is. Csak-hogy persze ehhez igen sok trágya szükséges rendszeren több mint a mennyit a gazdaság állatállománya termel. Azért kell oda törekednünk, hogy a trágya készletünket folyton szaporítsuk, minden arra való anyagot megtakarítsunk s trágyává alakítsuk.

Közgyűlés.

F. hó 19-én tartott közgyűlésen meglehetősen kevés érdeklődés mutatkozott, épen csak-hogy a közgyűlés megtartható volt, mindössze csak 35 város atya volt jelen, pedig elég fontos tárgyak voltak napirenden.

Elnök a közgyűlést megnyitja, a jkv. hitelesítésére Komáromy József és Pintér Gyula gyűlési tagokat felkérte és elő terjesztette a tárgysorozatot első pontjait, az ev. ref. egyház kérvényét, a városház fundusából 200 [] ölnök, templom építés céljára leendő átengedése iránt.

Mielőtt azonban ennek tárgyalásába fogott volna a gyűlés, Mathé főjegyző referálta a múlt gyűlés jegyzőkönyveit, melyek tudomásul vétettek.

Ezután felolvastatott a múlt közgyűlés által, a ref. egyház kérvénye tárgyában kiküldött bizottság javaslata, mely szerint a 26 öl hosszú, 8 ⁸/₁₀ széles 230 [] öl területű résznek, [] ölet 20 koronával javasolja átadni, az épületek nélkül, melyeket a város elbontat és az anyag tulajdona marad.

1790. után azonban lassan feltámadnak a legigazabb magyar köntösek, holott előbb a német öltözet, mint az árvíz úgy eláradott.

„Lobogott a Zrinyi kucsmája” — mondja Kazinczy — minden fejen, pipacs-szín posztóból, fekete magyar bárány prémjével; lobogott a kócsag toll a nyusztos kalpagokon s prémet növele szája felett minden.

Az asszonyi rend is — írja Keresztesi — tartaldó abroncsait, buffánjait, filegóriás főkötőit, pókháló reczeficzeit és ezer módi, csúfos, majmos öltözeteit elhánnya és magyarba öltözött; a kik pedig ezt nem akarták tenni, azokról az idegen öltözetet nyilvános helyen letépték.

Gvadányi 1790. tavaszán egy verses röpírástában hazánk szép nemét, a természet remekének mondja. Miért? Mivel a theátrumba illő kalapokat a ketrecszerű búkokat, az a la turque épült turbánokkal s a la Washington rakott tornyokat, karakókat, frakkokat, furókat és buffángokat elvetették; mivel magyar főkötők, gyöngyös párták, sarkig érő fátlyolt, arany reczés kamuka szoknyát viselnek.

„Szép zsöngé karjait bibor bodoritja,
Alabastrom nyakát gyöngy, gyémánt szoritja,
Mellének dombjait szint azzal borítja,
Márvány sziveket is magához hódítja.”

Komáromy József szállott először a tárgyhoz, úgy tekinti a felekezeteiket, mint egy atya gyermekeit, elfogadja ugyan a bizottság javaslatát, de azt indítványozza, hogy a kért telek-részt ingyen adja át a közgyűlés az egyháznak, a telekrészért javasolt 3500 korona pedig, mint az épületek értékének megtérítése szerepeljen.

Ehhez a közgyűlés hozzá járult és ezen módosítással egy hangúlag fogadta el a bizottság javaslatát, 36 szavazattal. A tárgyhoz Dr. Halmi Adolf, nt. Szánthó Elek, Pintér Gyula szállottak. Végül nt. Szánthó Elek a ref. egyház nevében hála köszönetét fejezi ki a közgyűlés jóakarataért.

Elnök előterjeszti, hogy a községi iskolaszék mandátuma f. évi május havában lejárt, kéri a közgyűlést, hogy az iskola széket újból alakítsa meg. Máthé főjegyző referált az ügyről s egy névsort olvasott föl, mely azok nevét tartalmazta, kiket iskolaszéki tagokul javasol megválasztani.

A felolvasott névsor elfogadtatott ugyan, azonban Dr. Halmi ellenezte, hogy itt egy névsor felolvastassék, mint egy két egyén nézetének kifejezése és az stande péde elfogadtassék; kívánta, hogy a képviselő testület szabadon mérlegelhesse a megválasztandók névsorát és állapíthassa meg.

Ezután a névsor újból felolvastatott, de biz azon semmi változtatás nem esett, így aztán a községi iskolaszék a következőleg alakított meg: Egedi József, Gulner Gyula, Dr. Györgyi József, Dr. Halmi Adolf, Hay Mór, Dr. Hirn Márton, Király János, Komáromy József, Korcz Pál, Lukács Gyula, Máthé József, Palásti Pál, Pap Péter, Pintér Gyula és Temesközy Gerzson. Hivatalból tagja, továbbá: Dr. Blungrund Naftali rabbi, Lévy Mihály plebános és Szánthó Elek ev. reform. lelkész.

A harmadik tárgy volt a közutak javításához való hozzájárulási összeg kifizetésének bejelentése, melyre 1500 korona szükséges évenként, erre most fedezet ninesen, tehát a fogyasztási adó jövedelme fordítottat rá, jövőre azonban a költségvetésben fog rá előirányoztatni a pótdó terhére. (Eleg baj az.)

Hay Károly, Pintér Gyula és Mucsányi János kifogásolták az utak javításánál eszközölt munkálatokat, mert ott feneketlen sár lesz mindenütt, mihelyt az őszi esőzések beállanak a kerék kihordja a földet s ott leszünk a hol voltunk, jövőre kezdhetjük újra.

Bizony megérdemlik, hogy Vestaként nekik is tüzekéjgenek; nevöket emlékkövel hirdessék mymphák, syrének zengjék és magasztalják örökön: csak hívek maradjanak! Ha ki közülök újólág változnék s idegen divatot követne, cifra áldást kíván a fejére:

„Patkányok elljenek a két buffángjába,
Szálgáljon denevér vitorlás bübjába,
Rajzzanak darázsok terepék szokjába,
Kössenek a pókok hálót sinyonjába.”

A régi magyar férfi öltözetet Gvadányi így írja le: „A fején kócsagtollas nyusztos kalpag, mely alól az üstök a vállra omol; a vállat bogláros, lengő pantallér ékesítette, még a mellett mente vagy dolmány takarta biborból, hátul tigris vagy párducz bőrrel, a derékon pedig skofiummal kivarrott övvel; aztán hosszú nadrág következett, meg kordován esizma, az oldalon kard meg tarsoly csüngött; a kezében buzogány. A lovon igmándi vagy füredi nyereg volt, vörös és zöld sallangos szerszámmal, kirakva ezüstös vagy aranyos boglárával és tengeri csigákkal.

Ime, az igazi magyar nemes a maga ősi köntösében, lovastul, a mint a jó öreg generális, Gardányi rajzolja.

Gy. J.

Mészáros István törvény-bíró erre nézve kijelentette, hogy annyi pénzért annyi utat tökéletesen meg csinálni nem lehet. Igazsága van neki, mert még is csak helyre jönnek azok az utak jobban, mintha soha rájuk sem nézünk.

A városon keresztül építendő transversális műút mellett két felől két folyóka burkolat tervezetett, melynek költségeire eső összeg felét a község tartoznék az államnak megtéríteni. Mint-hogy azonban ezek a folyókák csak az uttest mellett építtetnének ki, az útmelletti árkok pedig csak úgy megmaradnának, és minthogy a költség nagysága ismeretlen a közgyűlés előtt, nem is fogadta el azt. Az építés alkalmával lesz módunk a fölött gondolkodni s meglátjuk, hogy kell-e csak-ugyan, hol és mily hosszúságban, akkor is ráérünk az iránt lépéseket tenni.

Végül Konyecsni György és Szücs István gazdasági tanítók részére utalt ki a közgyűlés 60—60 korona tanfolyam költséget. Ezzel a gyűlés véget ért.

Iskolaszéki gyűlés.

Az újon választott iskolaszéknek csaknem csupán feles számban jelentek meg a tagjai, a f. hó 21-én tartott alakuló gyűlésén, melyen a megjelent tagok az esküt letették.

A gyűlést Palásthy bíró nyitotta meg, s felhívta az egybe gyűlteket, elnök, jegyző és gondnok választására.

Elnökül Gulner Gyula országos képviselőnk, helyettes elnökül Komáromy József, jegyzőül Pap Péter (mint a kinek jegyzői hivatalához a községi közoktatásügy tartozik) helyettes jegyzőül Máthé József megválasztottak.

A gondnok választásánál meg rekedt a gyűlés, sehogysem jutott eszébe senkinek sem egy alkalmas egyén.

Egyik a vagyoni helyzetét kívánta az illetőnek mérlegelni, a másik inkább intelligens és értelmes egyént óhajtott erre az állásra, (nagyon helyesen) végül aztán azt határozták, hogy majd máskor határoznak, ha erre alkalmas egyén fog vállalkozni.

Egy férfi és női tanári állásra pályázatot hirdet az iskolaszék, a férfi tanár látja ei az igazgatói teendőket is.

Fizetésük 1600 kor., lakbér 350 kor., igazgatói tiszteletdíj 240 kor.

A helyiség kibérlésére, az iskolák berendezésére, felszerelésére Komáromy József h. elnök, Máthé József h. jegyző és Dr. Hirn Márton lettek kiküldve.

Elhalasztatott a szolga választása is.

A polgári iskola költség terve, a jövő tanévre, következőleg alapítatott meg:

Szükséglet:

I. Személyi kiadások:

1. Két tanár fizetésére fejenként 1600 korona.	3200 kor.
2. ugyanazok lakbérére fejenként 350 k.	700 „
3. Igazgató tisztelet díjára	240 „
4. Iskola szolga bérére	600 „
5. Kisegítő tanítók tisztelet díjára	1200 „
Összesen	5940 kor.

II. Dologi kiadások.

6. Házbérre	600 kor.
7. Helyiség tisztogatására	190 „
8. Fűtésre (2 tanterem, 1 iroda, 1 szolga lakás)	200 „
9. A tanterem és iroda berendezésére	1000 „
10. Tanszerekre, könyvekre, taneszközökre	500 „
11. Szegény tanulók (könyvbeli és írószer, rajzszer) segélyezésére	200 „
12. Előre nem látható vegyesszükségletekre	760 „
Összesen	3360 kor.
Összes szükséglet	9300 „

Fedezet:

1. Abony község laktanya pénztárából, mint a közép iskola tulajdonát képező alapból ide, a polgári iskola pénztárába átszámolandó	8500 kor.
2. Tandíjlakból	800 „
Összes fedezet	5300 kor.

Mi azt hisszük, hogy 10000 kor. lesz szükséges, mert a tanterem felszerelésére és az iroda berendezésére kevés lesz az előirányzott 1000 korona.

Nagyon helyes álláspontra helyezkedett az iskolaszék, midőn a gondnok választást elhalasztotta és alkalmas egyénről gondoskodik, mert egy intelligens, értelmes és praktikus gondnok föltétlenül szükséges a polgári iskola zsenge korában, a ki a szervezés és berendezés nagy munkálataiban nagy könnyebbségre leend nemcsak az iskolaszéknek, hanem elnökének, a tanári karnak is egyaránt.

MI UJSÁG?

— **A 71 éves király.** Első Ferencz József apostoli királyunk folyó évi augusztus hó 18-án, vagyis ma egy hete ünnepelte születésének évfordulóját. Ezen a napon töltötte be ősz királyunk életének 71-ik évét. — A helybeli r. kath. templomban délelőtt 10 órakor ünnepi szentmisét tartottak a jó király életéért, melyen részt vettek: járási főszolgabíránk, Dr. Györgyi járási főorvos, a tanács, az előjáróság és az állami anyakönyvvezető. Az ünnepi misét ft. Lévay Mihály esp. plebános czelebrálta, Rithnóvszky kántor szép énekeket adott elő, mise végeztével pedig a magyar „Hymnus“ lélekemelő hangjait hallottuk felhangzani, melyet a jelenlevők állva halgattak végig.

— **Személyi hírek.** Ney Géza járási szolgabírónk f. hó 10 étől kezdve három heti szabadságra ment.

— **Püspökünk üdülése.** Gróf Csáky Károly megyés főpásztorunk üdülés céljából dr. Miltényi Gyula prépostkanonok és Matzenauer Oszkár t. szentszéki ülnök, püspöki szertartó kíséretében a csehországi híres Marienbad fürdőhelyet kereste fel.

— **Halálozás.** Az abonyi közbirtokosság legidősebb tagja, a mindenki által szeretett és tisztelt szelid lelkű jó ember, Sivó János, hirtelen jött súlyos betegség következtében, rövid 3 nap alatt elhunyt. Dr. Ajtay végzett rajta operációt, a mely sikerült is, de az elgyöngült beteg nem bírta már leküzdeni a szenvedéseket s az előkelő, kiterjedt család nagy bánatára, nemes lelke őseihez költözött. A család a következő gyászjelentést adta ki: csenkezei és bunyai Sivó Miklós és neje beniczei és micsinyei Beniczky Emma, valamint gyermekeik: Miklós, Gyula és kir. kamarás, m. kir. honv. huszár százados és neje Kossuch Paula, Mária, férjzett sarudi Battik Árminné és férje sarudi Battik Ármín, fiai Miklós és Béla. — csenkezei és bunyai Sivó József, valamint fia Jenő, ennek neje Schmitt Hedvig és fia Ernő, bunyai Neppel Ferencz és gyöngyösi Somogyi László szomorodott szívvel jelentik testvérök, sógora, nagybátyjok és unoka-fivérök: csenkezei és bunyai Sivó Nepomuk János úrnak, f. évi augusztus 20-án éjjeli 2 órakor, rövid szenvedés után, életének 75. évében, Abonyi tanyáján történt elhunytát. Béke poraira!

— **Szinészet.** Balogh szintársulata közbe jött akadályok miatt csak f. hó 31-én kezdi meg előadásait.

— **Tüzeset.** Bold. Sivó János temetését a harangok félre verése zavarta meg, épen összegyűlt a gyászoló közönség a régi temetőben, midőn a harangok vészjelzésére szét rebbent nagy része. A mérgesen Király Márton házában meg gyúlt egy kis szalma és szár ízék, mely azonban a nagy szél dacára, hamarosan eloltatott.

— **Lelkészwálasztás.** A tiszaföldvári ev. ref. egyházban e hónap 18-án volt a lelkesválasztás, mely alkalommal a lelkesválasztó közgyűlésen beadtak 430 szavazatot. Ebből kapott Bihari Lajos salánki lelkész 107, Bartha József nissi lelkész 87, Győri Lajos kenderesi lelkész 1, s Tóth Bertalan tószegi lelkész 235 szavazatot. Így szavazat többséggel Tóth Bertalan nyerte el a tiszaföldvári tekintélyes egyház jól jövedelmező parochiáját. Üdvözljük a jeles egyházférfiút, a kiváló egyházi és világi szónokot, lapunk illustis munkatársát a nagyon megérdemelt előhaladásban és gratulálunk a tiszaföldváriaknak választásuk sikeréhez.

— **Uj segédlelkész Czeglédén** Szász Károly dunamelléki református püspök Balog Gyula beregszászi vallásnált a czeglédi egyházhoz segédlelkésszé nevezte ki.

— **A kiállítás bezárása.** A kecskeméti kiállítás berekesztését néhány nappal meghosz-

szabítják, mert Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter a nála járt küldöttségnek jelezte, hogy a megnyitáson semmi esetre sem lehetett jelen, hanem a bezárást személyesen fogja teljesíteni. E miatt augusztus hó 29-én fogják a kiállítást bezárni.

— **Villámtól agyonujtott ember.** Augusztus 15-e délutánján erős felhő húzódott keresztül Czeglédén, mely midamellott kevés permittező esőt hozott. Közben egy villámlás egy dördülés s a villám Csizmadia Ferencz fiatal, 30 éves gazdálkodót lesújtotta Kalapja, haja összeégett s szörnyet halt. Fiatal feleséget s 2 kis gyermeket hagyott maga után.

— **A szomszédból.** A szolnoki szabadságtéri park egyik padján e hó 12-én reggel egy ismeretlen férfi holttestét találták. Zsebében egy szelet papír volt, melyen csak annyi állott, hogy az illető öngyilkos akar lenni. Volt nála még egy Nagy Körösré szóló vasúti jegy is, a melynek alapján a rendőrség Nagy Körösré táviratozott. Ez alatt megérkeztek az öngyilkosnak szülei a kiknek előre meg irta azt, hogy Szolnokon öngyilkosságot fog elkövetni. Ezt akarták megakadályozni de már későn értekeztek. Az illetőt Faragó Istvánnak hívják és foglalkozására néve cipész. A boldogtalan mellett a végzetes revolvert sem találták meg, mert azt valami szemfüles távollitnok magához vette, bizonyára a tragikus eset emlékeül elvitte.

— **Karozag város képviselő** testületének küldöttsége tisztelgett az elmúlt héten a szolnoki kir. tanfelügyelőnél azon célból, hogy öt egy Karozagon létesítendő polgári leány iskola mielőbbi felállítása iránt szükséges lépések megtételére, s a községet az intézet felállítása iránti munkálkodásában való támogatására kérje.

— **Felvétel a váci siket-néma intézetbe.** A siket-némák első s legnagyobb hazai intézete, a váci, most megjelent értesítője szerint a múlt iskolai évben 164 siket-néma gyermeket tanított, kik közül 96 fiú, 68 leány; 91 bentlakó, 73 bejáró növendék volt. A bentlakó növendékek országos, vagy magán alapítványon, Budapest költségén, vagy saját költségükön voltak az intézetben elhelyezve. A bejárók részint segélyezettek, részint saját költségükön tanultak. A tanári testület Borbély Sándor igazgatón kívül a hitoktatókkal és kézimunka tanítókkal együtt 25 tagból állott. Az intézettel kapcsolatban van a gyógypedagógiai tanítóképző, mely két éves folyamán a siket-némák, vakok, hülyék és gyenge tehetségűeket, valamint a dadogók és egyéb beszédhibákban szenvedők oktatására képesíti hallgatóit. E képzőnek a múlt iskolai évben hat első éves és hat másod éves hallgatója volt. Ez utóbbiak a tanév végén képesítő vizsgálatot tettek. Jövő évben ünnepli az intézet fennállásának századik évfordulóját, melyre a tanári testület nagyban készülődik.

— **Kreutzer Balázs jelöltsége.** Mint Szolnokról értesítenek bennünket, a szolnoki választók tekintélyes része a közeledő képviselőválasztások alkalmából Kreutzer Balázst a szolnoki ipartestület elnökét léptette fel jelöltül. Folyó hó 11-én népes jelölő gyűlés volt Vig Gyula elnöke alatt, melyen Kreutzer Balázs a jelöltséget lelkes éljenzések között elfogadta, s melyen a párt azonnal meg is alakult.

— **Jönnek az aranyak.** Nagy fontosságú határozatot hozott esütörtökön az osztrák-magyar bank főtanácsa, fölhatalmazván a bankvezetőséget, hogy üzleti belátása szerint aranyhuszoronásokat hozzon forgalomba pénztárainál. A bank főtanácsának ez a határozata a készfizetés fakultatív megkezdését jelenti s fontos lépés a valutarendezés útján, melynek Ausztria-Magyarország egész pénzügyének szempontjából nagy jelentősége van. Pénzforgalmunkban az aranypénz eddig jóformán ismeretlen, mert a koronaértékű új aranypénz majdnem mind az osztrák-magyar bank pénzében hever, melyből csak kezdetben, közvetlenül veretés után bocsátottak egészen kis összeget forgalomba. Most azonban nagyobb összegekben bocsájtják forgalomba.

— **Szüreti ünnepek.** Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, ki a közelmúltban egy rendeletével felújította a régi idők aratási ünnepét, most leiratot intézett az ország gazdasági egyesületeihez, melyben abbéli óhájának ad kifejezést, hogy a szüretelés befejeztével tartsák meg ismét az újabb időben immár feledésbe ment szüreti ünnepeket. A gazdasági egyesületek most a birtokosokkal tudatták a miniszter kívánságát s valószínű, hogy épp oly fogamatja lesz, mint az

aratási ünnepekre vonatkozó rendeletének. Lesz hát szüret ha bor nem lesz is.

— **Celsius-e vagy Reaumur.** A belügyminiszter leiratban hívja föl a törvény hatóság figyelmét azokra a bajokra és zavarokra, amelyek abból származnak, hogy amíg az orvosok, tudósok csaknem kizárólag a száz fokra osztott Celsius-féle hőmérőt használják, a köznapi életben a Reaumur-féle 80 fokos hőmérő van elterjedve. Minthogy — ugymond a miniszter — arról szó sem lehet, hogy a Reaumur-hőmérő használatát egyszerűen eltültsa, föl hívja az összes hivatalokat kórházakat, fürdőket stb. hogy akkor, ha a Reaumur-féle hőmérők a használatra alkalmatlanokká válnak, újabban Celsius-féle hőmérőket szereznek be, hogy így a jelzés egységessé vájék.

— **Katonák szabadságolása.** A gazdasági egyesületek többször hangoztatták annak szükségességét, hogy azok a katonák, kik azt kérik, az aratás idejére szabadságoltassanak. Báro Fejérváry Géza honvédelmi miniszter egyelőrtve a közös hadügyminiszterrel elrendelte, hogy a jövő évtől kezdve az aratási idő alkalmával augusztus 1-től 15-ig bezárólag azok a katonák, a kik szabadságért jelentkeznek, szabadságoltassanak. A miniszter rendeletében kimerítő utasítást ad a szabadságolásoknál követendő eljárásra nézve. A visszaélések meggátlása céljából a szabadságolt katonáknak hatóságilag kell bizonyítani, hogy szabadságidejüket az aratásnál töltötték.

— **Az új 10 koronás bankjegy kibocsátása.** A magyar és osztrák kormányral történt megegyezés szerint az osztrák-magyar bank 1900. évi márczius 31-ről keltezett 10 koronára szóló bankjegyeinek kibocsátását bécsi és budapesti főintézeteinél 1901. évi szeptember 2-án kezdi meg. A 10 koronára szóló bankjegyek kibocsátása az 1899. évi szeptember 21-én kiadott császári rendelet (R. G. Bl. 176. szám II. rész 4. fejezete) értelmében 160 millió korona összegré van korlátozva; az osztrák-magyar bank ennél fogva csak ezen kontingens erejéig köteles az alapszabályok 88. cikkének értelmében ezeket a bankjegyeket a bemutató fél kívánságára más jegyek ellenében való átváltás útján kibocsátani. A 10 koronára szóló bankjegyek kibocsátása az 1881. évi január hó 1-től keltezett o. é. 5 forintos és az 1884. évi január 1-től keltezett o. é. 50 forintos államjegyeknek az osztrák-magyar bank fő- és fiókintézeteinél való bevonásának mérvében történik. Az o. é. 5 és 50 forintra szóló s felmondott államjegyek 1907. évi augusztus 31-ig az osztrák-magyar bank bécsi és budapesti főintézeteinél, szintugy összes fiókintézeteinél fizetés gyanánt és átváltás végett elfogadhatnak. 1907. évi augusztus 31-ike után ezek a felmondott államjegyek már nem váltathatnak be. Az osztrák-magyar bank fő-, valamint fiókintézeteihez kerülő ily államjegyek többé nem bocsátathatnak forgalomba.

— **A dohányzás hatása.** Általánosan azt tartják, hogy a dohányzás ártalmas és nem ritka eset, hogy a szenvedélyes dohányzásnak következménye nikotinnmérgezés lesz. Mindaddig az a tévhit volt elterjedve, hogy legártalmasabb a cigarettázás, a mennyiben a legtöbb nikotint ez tartalmazza. Most azután komoly tudósok s jeles orvosok arra a meggyőződésre jutottak, hogy nem épen a nikotin az, a mi a dohányzásnál ártalmas. A dohányzás káros hatása szerintök inkább a füst sűrűsödési produktumainak tudható be s különösen a pyridinnek és származékainak. A füst által okozott mérgezés főként attól függ, hogy milyen tüzzel égett a szivar vagy a cigarettá. Az utóbbi gyorsabb és erősebb tüzzel ég, mint a szivar avagy a pipa és így épen a cigarettázás, a melyről pedig általánosan azt tartották, hogy minden dohányzási mód között a legkárosabb az egészségre, a legkevésbé ártalmas. Sokkal inkább mondható károsnak a pipázás és a szivarozás.

— **Pályázat bakkancsra.** 16.320 pár bakkancsra 6680 könnyű cipőre volna szüksége a honvédelmi miniszternek. Pályázatot hirdetett azokra, kisiparosok számára. Az árlejtésben rendes adófizető, ipartestületi kötelékben levő iparos vehet részt. Felvilágosítással az iparkamarák szolgálnak.

— **Drágul az ementáli.** Egy jó vacsora kiegészítő része — kétségtelenül — az ementáli sajt. Mint Svájcából jelentik, az ementáli árát most fölfogják emelni a sajtgyárosok, mivel zilált üzleti viszonyaikon másként nem tudnak segíteni. Az árkülönbség 100 kiló sajt nál 8—10 korona lesz.

— **Az idegenek bejelentése a vidéken.** Széll Kálmán belügyminiszter a napokban küldötte szét rendeletét a városokhoz bejelentő hivatalok felállítására vonatkozólag. A belügyminiszter egy újabb rendeletében most szabályozza az idegenek bejelentését. E szerint a városokba érkező idegenek a vendéglátogatók részéről 24 órán belül a rendőrfőkapitányságnak jelentendők be szóban vagy írásban, a községekbe érkező idegeneket pedig a községi elöljáróságnak kell bejelenteni.

— **Gyermekek koldulási tilalma.** Széll Kálmán miniszterelnök mint belügyminiszter rendeletet küldött a hatóságnak, mely a hangsúlyozza, hogy gyakran előfordult, miszerint iskolaköteles gyermekek dologkerülő szülők megbízásából koldulni jártak, s ezzel elmulasztották az iskola látogatását. A belügyminiszter utasítja a hatóságokat, hogy ha az ilyen esetek tudomására jutnának, úgy a szülők, mint a hatósági engedély nélkül kolduló gyermekek szigorúan megbüntethetők. A miniszter rendeletében kimondja, hogy koldulási engedély gyermekeknek ezután egyáltalán nem adható ki.

— **Mire jó a pálinka?** A napokban egy törődött öreg anyókat vezettek a szolnoki rendőrök a kapitány elé.

— No maga már megint itt van, üdvözölte az anyókat a kapitány. Miért hozták be? — Mert nincs hajlékom és kénytelen vagyok csavarogni kérem alásan, felelt illedelmesen az anyóka. — Igen, nincs hajleka, mert már negyven esztendő óta iszik, hiszen nem egyszer fetrengett az utcán részegen, ahol leterítette a pálinka!

— Le ám, vágott vissza az anyóka, leterített, de föl is segített, mert már a nyolezvakattedikben járok kérem alásan.

Kubicsék Jánosnál vasárnap, kedden, pénteken a városi hetipiaczon, a többi napokon pedig a szőlőtelepén csemege szőlőt 32 fillérért kilóját lehet kapni

Törköly, szilvórium, rum és finom likőröket

bárki hideg úton minden készülek nélkül előállíthat.

Kezelési könyv és árlapok ingyen.

Watterich A.

Budapest 4—5

VII. Dóhány utca 5 sz.

Sörmérő készülékek, cikkek a borkezeléshez, minden bor betegség elleni szerek.

Első és legrégebbi üzlet e szakmában.

Fennáll 30 év óta.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a Pinter-bazár épületben levő

Czipész üzletemet

saját házamba, Jegyző-utca 9-ik szám alá (Erdélyi-féle ház) helyeztem át, és azon helyzetbe jutottam, hogy t. vevőimet olcsóbban és pontosabban szolgálhatom ki.

A n. é. közönség nagy becsü pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

Veróczky József

czipész.

SZERDAHELYI JÁNOS

könyvnyomdája, könyv-, papir- és irodaszer kereskedése
Abonyban.

Van szerencsém a t. szülőket értesíteni, hogy a szeptemberben megnyíló fiú és leány polgári iskolai tankönyvek és az összes tanszerek a legolcsóbb árban kaphatók lesznek üzletemben.

Tisztelettel

Szerdahelyi János.

SCHOTTOLA ERNŐ BUDAPEST

a ruggyanta- (gummi) gyártás magyarországi megalapítója.

Műszaki központi üzlet VI. Andrassy-ut 2. Fonciére palota.

Legjobb minőségben, gyári áron szállít:

összes mérleggyártmányok (külön kiadási árjegyzék ingyen és bérmentve) a gőzeséplőgépekhez szükséges összes anyagokat és eszközöket, csapágyfém, kenőszelencék, olajhoz és sűrű tovttezsirhoz, gúphajtoszjak, vízmentes mozdony és cséplőgép ponyvák kazal, repeze- és kocsitakarók, asbest- és gummi anyagok, szelepek, vízmutatók, fesz mérők, dobsinek, kenőanyagok, zsiradék, gabonaszák, „Elsősegély”-kötszerszekerények, mely kötszerszekerények a ministeri rendeletnek megfelelően minden ipartelepen, gyárüzemnél, malomban stb beszerzendők.

Árjegyzék és ismertetések ingyen és bérmentve.

26—

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak

Vézi-körút
63. sz.

Locomobil és gőzeséplő-gép-készletek
továbbá járgány-eséplőgép, löhéré-eséplő, tisztító-motórák, aratógépek, szénmagyújtók, boronák.

„Columbia-Drill”
legjobb sorvetőgépek,
szecsakavágók, répvágók,
kukoricza-morzsolók,
daráló, őrlő-malmozók,
egyetemes aszél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb mezőgazdasági gépek.

Részletes ábrák és képek
maga tisztelettel és bérmentve
küldetnek

Lincolni törzsgyárunk a világ legerősebb
locomobil- és csipőgép gyára